

PRESSMEDDELANDE

Internationella institutet för demokrati och fria val
(**International IDEA**)

Valens trovärdighet hotad världen över

I 20 procent av nationella val är det minst en av de förlorande kandidaterna eller partierna som inte accepterar valresultatet. Sverige oförändrat efter fjolårets nedgång i globalt demokratiindex

STOCKHOLM – Valens trovärdighet är hotad globalt, allt färre väljer att rösta och resultaten ifrågasätts i allt högre grad. Enligt en rapport från Internationella institutet för demokrati och fria val (International IDEA) röstar nästan var tredje väljare i år i länder där valkvaliteten är sämre än för fem år sedan.

Nedgången i valkvalitet är en del av en global trend där demokratin är under press där 47 procent av länderna som uppvisar försämringar inom minst en nyckelindikator för demokratisk prestation över fem år. Detta är baserat på kategorier som sträcker sig från medborgerliga friheter till rättsväsendets oberoende, enligt den Stockholmsbaserade mellanstatliga organisationen.

Sverige är ett av de 10 bäst presterande länderna i International IDEAs demokratiindex i tre av fyra mätningar, men hamnar på 11e plats när det gäller demokratiskt deltagande. Trots en fortsatt stark position är nedgångarna i demokratiskt deltagande och medborgerliga rättigheter, inklusive förenings- och mötesfrihet, fortsatt oförändrade sedan förra året. Sverige har dessutom sedan 2018 sett betydande försämringar i pressfrihet och ekonomisk jämlikhet.

2023 var det åttonde året i rad där fler länder visar en nedgång snarare än en förbättring av den övergripande demokratiska prestationen, vilket gör detta till den längsta nedgången sedan

kartläggningen började 1975, enligt rapporten [*Global State of Democracy 2024: Strengthening the Legitimacy of Elections in a Time of Radical Uncertainty.*](#)

– Den här rapporten är en uppmaning till handling för att skydda demokratiska val, säger Kevin Casas-Zamora, generalsekreterare för International IDEA. "Val är fortfarande den bästa enskilda möjligheten att få ett slut på den demokratiska tillbakagången och vända vinden till demokratins fördel. Demokratins framgång beror på många saker, men det blir helt omöjligt om valen misslyckas."

I kategorin demokrati som rör fria och rättvisa val och parlamentarisk tillsyn var 2023 det sämsta året någonsin på grund av växande hot från regeringar och oegentligheter i valprocesser. Hot om utländsk inblandning, desinformation och användning av artificiell intelligens i kampanjer har ökat utmaningarna i samband med val. Nedgången inkluderar både traditionellt starka demokratier och bräckliga regeringar runt om i världen.

Demokratin i USA har återhämtat sig under de senaste två åren, men mordförsöket på den tidigare presidenten Donald Trump visar på fortsatta risker. Trovärdiga val, medborgerliga friheter och politisk jämlikhet har ännu inte återgått till de höga poängnivåer som rådde före 2016. Mindre än hälften (47 procent) av amerikanerna sade att valet 2020 var "fritt och rättvist" och landet är fortfarande djupt polariserat, enligt [en annan studie](#) från International IDEA.

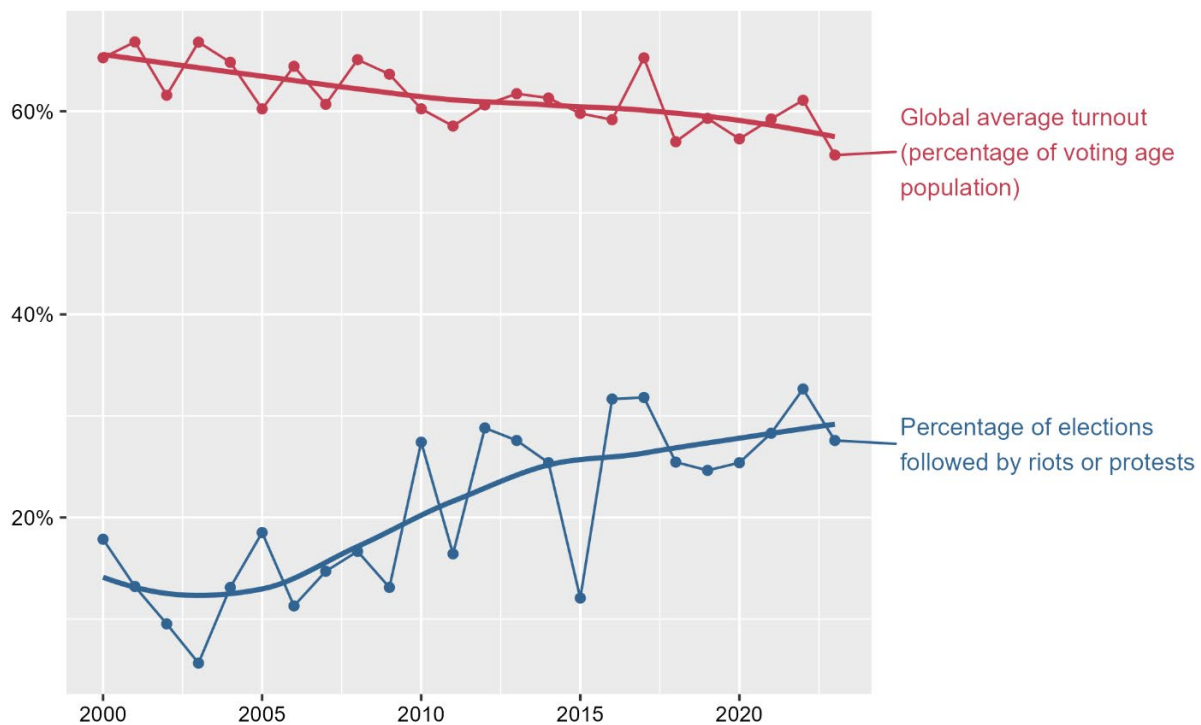
Global State of Democracy rapporten lyfter också fram en positiv utveckling för demokratin. Val har varit avgörande i många framgångssagor på senare tid, bland annat i Indien, Polen och Senegal. Andra länder har sett större förbättringar av den demokratiska kvaliteten, däribland Brasilien, Dominikanska republiken och Fiji.

Huvudpunkter

- Globalt sett var det i nästan 20 procent av valen mellan 2020 och 2024 någon av de förlorande kandidaterna eller partierna som förkastade resultatet, och valen avgörs av domstolsöverklaganden i samma utsträckning. Ett av tre val ifrågasattes på något sätt, från bojkotter till juridiska tvister.
- Den globala genomsnittliga andelen av den röstberättigade befolkningen som röstar har minskat från 65,2 procent 2008 till 55,5 procent 2023 (se figur 1).
- Bara ett av fyra länder gör framsteg när det gäller demokrati, medan fyra av nio upplever en försämring.

- 2023 var indikatorerna för trovärdiga val betydligt lägre i 39 länder (varav 21 i Afrika) jämfört med 2018. Endast 15 länder hade högre poäng än fem år tidigare.
- Nedgångarna har varit mest koncentrerade till kategorierna Representation och Rättigheter. Inom Representation har faktorerna trovärdiga val och ett effektivt parlament minskat mest, medan ekonomisk jämlikhet, yttrandefrihet och pressfrihet är de aspekter av Rättigheter som har påverkats mest negativt.

Figur 1. Trender för valdeltagande och kravaller och protester efter val

Källor: Hyde, S. D., Marinov, N., NELDA 6.0, <nelda.co>; data efter 2020 från International IDEA. Voter turnout data från International IDEA, Voter Turnout Database, [n.d.], <<https://www.idea.int/data-tools/data/voter-turnout-database>>, hämtad den 8 Juli 2024.

Bakgrund

I rapporten *Global State of Democracy 2024* rankas länder i fyra huvudkategorier av demokratisk prestation snarare än en övergripande klassificering. Dessa fyra kategorier är:

- *Representation* – vilket inbegriper trovärdiga val och effektiv parlamentarisk kontroll.
- *Rättsstatsprincipen* – såsom rättsväsendets oberoende och i vilken utsträckning människor är fria från politiskt våld.
- *Rättigheter* – inklusive yttrandefrihet och mötesfrihet och;

- *Deltagande* – hur engagerade medborgarna är i det demokratiska processer under och mellan valen.

SNABBLÄNKAR TILL EVENTET

[Eventsida](#)

Registrering

[Livestreama event på YouTube](#)

Följ denna hashtag på sociala medier: #GSoD2024

För pressförfrågningar, vänligen kontakta:

Alistair Scrutton, chef för kommunikation och kunskapshantering

a.scrutton@idea.int, Mobil +46 707 211 098.

Om International IDEA

Internationella institutet för demokrati och fria val (International IDEA) är en mellanstatlig organisation med 35 medlemsstater som har mandat att stödja och främja demokrati i hela världen. International IDEA bidrar till den offentliga debatten om demokrati och bidrar till att stärka processer, reformer, institutioner och aktörer som bygger, främjar och skyddar demokratin, med fokus på valprocesser, konstitutionsbyggande, demokratibedömning samt politiskt deltagande och representation. Genus och inkludering, konfliktkänslighet och hållbar utveckling genomsyrar allt vårt arbete.

International IDEA är en av de mest betrodda globala källorna till data och analys om demokratins hälsa runt om i världen.

Läs mer om oss

För mer information, besök www.idea.int

Facebook: <https://www.facebook.com/InternationalIDEA>

X (fd Twitter): https://twitter.com/Int_IDEA

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/international-idea>